

	Egzemplarz 01
--	-------------------------

PROJEKT BUDOWLANY

<p>Nazwa obiektu budowlanego:</p> <p>RENOWACJA ZABYTKOWEJ ŚWIĄTYNI W MIEJSCOWOŚCI JABŁONKA KOŚCIELNA POLEGAJĄCA NA NADBUDOWIE WIEŻY I REMONCIE DACHU</p>
<p>Lokalizacja obiektu budowlanego:</p> <p>JABŁONKA KOŚCIELNA DZ.NR. 79</p>

<p>Inwestor:</p> <p>PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA PW. ŚW. MICHAŁA ARCHANIOŁA</p>
<p>Adres Inwestora:</p> <p>JABŁONKA KOŚCIELNA 44 , 18-200 WYSOKIE MAZOWIECKIE</p>

KATEGORIA OBIEKTU - X

Projektanci:			
Imię i nazwisko:	numery tomów, tytuły	Specj., nr upr.bud..	Podpis:
mgr inż. arch.MAGDALENA MUSZYŃSKA	PROJEKT ARCH.- BUD.BRANŻA ARCHITEKTONICZNA	Architektoniczna PO/KK/106/05	
inż. ROMUALD MUSZYŃSKI	PROJEKT ARCH.- BUD.BRANŻA KONSTRUKCYJNA	konstrukc.-bud. Bł 170/77	
mgr inż. PIOTR CIOTROWSKI	PROJEKT ARCH.-BUD. BRANŻA INSTALACJE ELEKTRYCZNE	Instalacje elektryczne WAM/0050/POOE/08 WAM/IE/0364/01	

JABŁONKA KOŚCIELNA – 10.08.2016

SPIS TREŚCI :

1.0. ZAŁĄCZNIKI FORMALNO – PRAWNE

- a. Świadectwa i uprawnienia projektantów
- b. Decyzja o lokalizacji inwestycji celu publicznego z dnia 1 .08.2016
- c. Opinia geotechniczna z badaniami geotechnicznymi
- d. Program prac konserwatorskich
- e. Informacja BIOZ
- f. Pozwolenie na prowadzenie robót budowlanych przy zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków z dnia 26.08.2016

2.0. Projekt zagospodarowania terenu

- 2.1. część rysunkowa
- 2.2. część opisowa

3.0. Opis techniczny do części inwentaryzacji, konstrukcyjnej, architektury

4.0. Dokumentacja fotograficzna

5.0. CZĘŚĆ RYSUNKOWA

5.1.0. Inwentaryzacja

- 5.1.1. elewacja południowa
- 5.1.2. elewacja wschodnia
- 5.1.3. elewacja północna
- 5.1.4. elewacja zachodnia
- 5.1.5. rzut parteru
- 5.1.6. przekrój A-A
- 5.1.7. rzut wieżby dachowej
- 5.1.8. rzut dachu

5.2.0. Konstrukcja

- 5.2.1. konstrukcja żelbetowa wieży
- 5.2.2. strop PL-1
- 5.2.3. strop PL-2
- 5.2.4. słup SL-1

5.3.0. Architektura

- 5.3.1. strop nad dzwonami
- 5.3.2. rzut wieżby dachowej nad istniejącą częścią wieży
- 5.3.3. rzut dachu nad istniejącą częścią wieży
- 5.3.4. rzut stropu nad proj. ośmioboczną częścią wieży
- 5.3.5. rzut murłat dachu nad ośmioboczną częścią wieży
- 5.3.6. rzut poddasza nad ośmioboczną częścią wieży
- 5.3.7. rzut wieżby dachowej nad ośmioboczną częścią wieży
- 5.3.8. rzut dachu nad ośmioboczną proj. częścią wieży

- 5.3.9. przekrój A-A
- 5.3.10. przekrój B-B
- 5.3.11. przekrój C-C
- 5.3.12. przekrój D-D
- 5.3.13. obliczenie powierzchni dachu elewacja zachodnia

- 5.3.14. zestawienie stolarki okiennej
- 5.3.15. obliczenie powierzchni rzut dachu
- 5.3.16. elewacja południowa
- 5.3.17. elewacja wschodnia
- 5.3.18. elewacja północna
- 5.3.19. elewacja zachodnia

OPIS PROJEKTU ZAGOSPODAROWANIA TERENU

RENOWACJI ZABYTKOWEJ ŚWIĄTYNI W MIEJSCOWOŚCI JABŁONKA KOŚCIELNA POLEGAJĄCA NA NADBUDOWIE WIEŻY I REMONCIE DACHU W JABŁONCE KOŚCIELNEJ DZ.NR. 79 .

1.1. ISTNIEJĄCE ZAGOSPODAROWANIE.

1.1.LOKALIZACJA.

Teren, na którym projektuje się renowację zabytkowej świątyni w miejscowości Jabłonka Kościelna polegającą na nadbudowie wieży i remoncie dachu .

1.2. Przyłącza, sieci zewnętrzne.

Na terenie planowanej inwestycji znajdują się następujące przyłącza, sieci i instalacje zewnętrzne:

- przyłącza energetyczne

2.0.ZIELEŃ WYSOKA.

Na terenie działki znajdują się drzewa, oznaczone w projekcie zagospodarowania terenu.

3.0.UKŁAD KOMUNIKACYJNY.

Dojazd do działki, na której zlokalizowany jest kościół , znajduje się przy drodze gminnej.

Stan istniejący zagospodarowania terenu.

Teren przedmiotowy objęty opracowaniem renowacji to zabytkowa świątynia w miejscowości Jabłonka Kościelna . Teren znacznie wzniesiony, stromo opadający na stronę wschodnią i zachodnią, z łagodnym spadkiem na północ. Działka znajduje się przy drodze gminnej , do której przylega parking o utwardzonej nawierzchni, a także murowana brama główna, która stanowi wejście na teren cmentarza przykościelnego. Od strony wschodniej znajduje się mała brama boczna z furtką prowadzącą na teren sąsiadującej plebanii. Teren przykościelny w formie nieregularnego wieloboku, wydzielony murem z kamienia polnego i cegły przykryty jednospadowym daszkiem z cegły. **Powierzchnia terenu w obrysie muru o powierzchni 2600 m².**

Całość założenia stanowią; murowany kościół, orientowany, usytuowany centralnie na działce, murowana kaplica zlokalizowana w północnej części działki .

Teren przykościelny w granicach muru ogrodzeniowego płaski z wydzielonymi, utwardzonymi chodnikami z kostki betonowej brukowej wokół kościoła. Całość dopełnia zielen, którą stanowi zespół drzew wysokich liściastych .

5.0. PROJEKTOWANE ZAGOSPODAROWANIE.

3.1. Obiekty budowlane.

Projekt remontu, renowacji zabytkowego kościoła , nie przewiduje budowy nowych obiektów kubaturowych , zmiana bryły polega na nadbudowie / odtworzeniu wieży /.

5.1. Układ komunikacyjny.

Projekt remontu i renowacji kościoła , nie ingeruje w istniejący układ komunikacyjny.

3.3. Uzbrojenie terenu.

Na terenie planowanej inwestycji nie projektuje się nowych sieci.

6.0. INFORMACJA O WPLYWIE PROJEKTOWANEJ INWESTYCJI NA ŚRODOWISKO.

Uwzględniając w projekcie wszelkie przepisy i normatywy dotyczące zabudowy śródmiejskiej , oraz przepisy dotyczące ochrony środowiska, projektowana inwestycja, polegająca na **RENOWACJA ZABYTKOWEJ ŚWIĄTYNI W MIEJSCOWOŚCI JABŁONKA KOŚCIELNA POLEGAJĄCA NA NADBUDOWIE WIEŻY I REMONCIE DACHU**

- nie wpływa negatywnie na stan środowiska.

- Projektowana inwestycja nie jest wymieniona w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dn. 09. 11. 2004. r., Dz. U. nr 257, poz. 2573 oraz z dn. 10. 05. 2005. r., Dz. U. nr 92, poz. 769, jako mogąca znacząco oddziaływać na środowisko; nie występowano o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach
- zgody na realizację przedsięwzięcia.
- Obiekt nie emituje hałasu i wibracji w stopniu wyższym niż dopuszczalny.
- Obiekt nie emituje promieniowania.
- Projektowana inwestycja nie wywiera szkodliwego wpływu na budynki sąsiednie.
- Zaprojektowano remont obiektu z użyciem materiałów budowlanych nie wywierających negatywnego wpływu na zdrowie ludzi, tj. posiadających wymagane prawem atesty i dopuszczenia do stosowania w budownictwie.

6.0. INFORMACJA O OCHRONIE KONSERWATORSKIEJ TERENU.

Kościół parafialny pw. Św. Michała Archaniola w Jabłonce Kościelnej 44 , został wpisany decyzją Wydziału Kultury, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku z dnia 1989.03.110 r. , Nr rejestru A-391.

7.0. WYKAZ POWIERZCHNI I WSKAŹNIKI.

Niżej wymienione powierzchnie w wyniku remontu nie ulegają zmianie .

- pow. działki nr 79	- 2600 m ²
- pow. zabudowy budynku kościoła	- 585 m ²
- pow. terenów utwardzonych	- 886 m ²
- pow. terenów zielonych	- 1 129 m ²

8.0. OBSZAR ODDZIAŁYWANIA OBIEKTU BUDOWLANEGO

Obszar oddziaływania obiektu , o którym mowa w art. 28 ust 2 ustawy Prawo Budowlane obejmuje działki wskazane jako teren inwestycji, inwestycja nie zalicza się do przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska w rozumieniu przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9.11.2004 (Dz. U. Nr 257 poz.2573)

Planowana renowacja zabytkowej świątyni będzie stanowić kontynuację funkcji obiektu i zagospodarowania terenu na przedmiotowej działce . W obszarze oddziaływania planowanej inwestycji znajdują się przede wszystkim obiekty zlokalizowane na przedmiotowej działce oraz budynki mieszkalne.

Poszanowanie, występujących w obszarze oddziaływania obiektu, uzasadnionych interesów osób trzecich .

Realizacja przedmiotowej inwestycji nie powoduje ograniczenia dostępu do drogi publicznej, możliwości korzystania z wody, kanalizacji, energii elektrycznej i ciepłej oraz środków łączności przez osoby trzecie w obszarze oddziaływania obiektu budowlanego. Ponadto nie wpływa negatywnie na dostęp światła dziennego do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi. Rozwiązania techniczne, usytuowanie budynku oraz sposób zagospodarowania terenu nie powodują uciążliwości

związanych z hałasem, wibracjami, zakłóceniami elektrycznymi i promieniowaniem, a także zanieczyszczeniem powietrza, wody i gleby.

9.0. Kategoria gruntu III .

10.0. Warunki posadowienia budynku

Według Badań geotechnicznych podłoża gruntowego Stefana Roli z kwietnia 2016r. Budynek świątyni posadowiony na fundamentach kamiennych posadowionych 2.0 mp.p.t.

Posadowienie fundamentów zostało wykonane na gruntach spoistych o korzystnych charakterystykach geotechnicznych od strony zachodniej w ze stroną wschodnią , szczególnie południowo wschodnią. Pod fundamentami zalegają grunty spoiste mineralne, które w okresie użytkowania ulegały odkształceniu sprężystemu / ił z piaskiem w stanie plastycznym/

Opracował :

INFORMACJA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA

Obiekt: RENOWACJA ZABYTKOWEJ ŚWIĄTYNI W MIEJSCOWOŚCI
JABŁONKA KOŚCIELNA POLEGAJĄCA NA NADBUDOWIE WIEŻY I
REMONCIE DACHU

Lokalizacja: JABŁONKA KOŚCIELNA DZ.NR. 79

Inwestor: PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA PW. ŚW. MICHAŁA
ARCHANIOŁA

JABŁONKA KOŚCIELNA 19.07. 2016

INFORMACJA DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA

DO PROJEKTU BUDOWLANEGO W ZAKRESIE KONSERWATORSKO- BUDOWLANYM RENOWACJA ZABYTKOWEJ ŚWIĄTYNI W MIEJSCOWOŚCI JABŁONKA KOŚCIELNA POLEGAJĄCA NA NADBUDOWIE WIEŻY I REMONCIE DACHU

Inwestor : **JABŁONKA KOŚCIELNA DZ.NR. 79**

1. Zakres robót budowlanych dla całego zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji poszczególnych obiektów.

Przedmiotem inwestycji jest projekt budowlany w zakresie konserwatorsko-budowlanym **RENOWACJA ZABYTKOWEJ ŚWIĄTYNI W MIEJSCOWOŚCI JABŁONKA KOŚCIELNA POLEGAJĄCA NA NADBUDOWIE WIEŻY I REMONCIE DACHU**

2.2. Wykaz istniejących obiektów budowlanych.

Nie dotyczy

3. Wskazanie elementów zagospodarowania działki lub terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

Z uwagi na wykopy od strony zewnętrznej budynku, podczas realizacji robót mogą wystąpić zagrożenia bezpieczeństwa dla pracowników oraz osób przebywających w jego bezpośrednim sąsiedztwie takie jak ryzyko wpadnięcia w nie zabezpieczony wykop. Przy remoncie tynków głównej klatki schodowej istnieje ryzyko upadku przedmiotów i materiałów z rusztowania.

Ponadto będą miały miejsce roboty budowlane, przy prowadzeniu, których występują działania substancji chemicznych zagrażających bezpieczeństwu i zdrowiu ludzi.

4. Wskazanie dotyczące przewidywanych zagrożeń występujących podczas realizacji robót budowlanych, określające skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce i czas ich wystąpienia.

Przewidywane zagrożenia bezpieczeństwa, które mogą wystąpić podczas realizacji inwestycji to;

- ryzyko upadku pracowników z wysokości,
- ryzyko upadku przedmiotów i materiałów z wysokości.

Zagrożenia te mogą wystąpić podczas realizacji robót tynkarskich i malarskich w klatkach schodowych, montażu i demontażu rusztowań. Ponadto bezpieczeństwu i zdrowiu ludzi mogą zagrażać roboty, przy których występują działania substancji chemicznych, np. przy robotach odgrzybiających impregnacyjnych i malarskich.

5. Wskazanie sposobu prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych.

Kierownik budowy jest obowiązany przeszkolić pracowników w zakresie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, w szczególności przed przystąpieniem do wykonywania robót szczególnie niebezpiecznych, które mogą zagrażać bezpieczeństwu i zdrowiu ludzi.

6. Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w sąsiedztwie tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń.

Roboty budowlane powinny być prowadzone w sposób bezpieczny, określony w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, który powinien uwzględniać specyfikę obiektu budowlanego i warunki prowadzenia robót budowlanych.

- Roboty budowlane należy wykonywać pod nadzorem kierownika budowy, przestrzegając przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, a w szczególności:
1. pracownicy zatrudnieni na budowie powinni posiadać aktualną książeczkę zdrowia,
  2. pracownicy powinni być wyposażeni w odzież roboczą i ochronną (ubranie, buty robocze, kaski ochronne), zgodne z obowiązującymi przepisami,
  3. kierownik budowy ma obowiązek przeszkolić pracowników w zakresie BHP (na stanowisku pracy) dla poszczególnych grup zawodowych,
  3. plac budowy musi być zaopatrzony w sprzęt gaśniczy,
  4. plac budowy musi być ogrodzony i oznakowany tak, aby na teren wykonywania robót nie miały wstępu osoby trzecie,
  5. na placu budowy powinno być wydzielone miejsce na tymczasowe obiekty socjalno - bytowe, magazyny i składowiska materiałów,
  6. w razie stwierdzenia w czasie pracy uszkodzenia maszyny lub urządzenia budowlanego należy je niezwłocznie zatrzymać i wyłączyć dopływ energii ze źródła zasilania,
  7. wznawianie pracy maszyn i urządzeń bez usunięcia uszkodzenia jest zabronione,
  8. przy wykonywaniu robót na wysokości powyżej 2m stanowiska pracy oraz przejścia należy zabezpieczyć barierą składającą się z deski krawężnikowej o wysokości 0,15 m i poręczy ochronnej umieszczonej na wysokości 1,10 m; wolną przestrzeń pomiędzy deską krawężnikową a poręczą należy wypełnić częściowo lub całkowicie w sposób zabezpieczający pracowników przed upadkiem z wysokości,
  9. pomosty robocze wykonane z desek lub z bali powinny być dostosowane do przewidzianego obciążenia, szczelne i zabezpieczone przed zmianą ich położenia,
  10. pomosty robocze powinny być na bieżąco kontrolowane,
  11. strefę niebezpieczną (miejsca niebezpieczne), w której istnieje źródło zagrożenia np. z powodu możliwości spadania z góry przedmiotów lub materiałów, należy oznakować i ogrodzić poręczami lub zabezpieczyć daszkami ochronnymi,
  12. pracownicy zatrudnieni przy stawianiu i rozbiórce rusztowań powinni być przeszkoleni w zakresie wykonywania danego rodzaju rusztowań,
  13. przy robotach odgrzybieniowych, impregnacyjnych należy stosować przepisy bhp zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4.02.1956 (Dz.U. Nr 56 poz.25)

Opracował:

OPIS TECHNICZNY
DO PROJEKTU ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANEGO - RENOWACJA
ZABYTKOWEJ ŚWIĄTYNI W MIEJSCOWOŚCI JABŁONKA KOŚCIELNA
POLEGAJĄCA NA NADBUDOWIE WIEŻY I REMONCIE DACHU

I. Dane ogólne

1. Obiekt: Kościół - świątynia rzymskokatolicka
2. Adres: Jabłonka Kościelna Dz.Nr. 79
3. Inwestor: Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. **Św. Michała Archaniola** 4.

Wykonawca: Projektowanie i Nadzór inwestorski Romuald Muszyński 12-200 Pisz
Maldanin 18 c.

5. Dane techniczne.

- pow. zabudowy kościoła – 585.0 m²
- pow. Użytkowa – 490.00m²
- kubatura - 5399.8 m³
- wysokość :
- wieży dzwonnej przed nadbudową - 21.57 m , po nabudowie - 37.97m ,
- kalenicy dachu nad nawą główną - 17.34 m
- szerokość kościoła – 18.90 m
- długość kościoła – 36,75 m

6. Budynek zlokalizowany jest w Jabłonce Kościelnej , w następujących strefach :

- I strefa obciążenia wiatrem $q_k = 250 \text{ Pa}$, $V_k = 20 \text{ m/sec}$
- 4 strefa obciążenia śniegiem : $S_{nk} = 1,60 \text{ kN/m}^2$
- głębokość przemarzania gruntu $H_z = 1,20 \text{ m}$
- III kat. geotechniczna (§ 7 pkt.3c - obiekty zabytkowe i monumentalne).

7. Podstawa opracowania:

umowa z Inwestorem

Inwentaryzacja Konserwatorska elewacji Kościoła Parafialnego pw. **Św. Michała Archaniola** 4. w Jabłonce Kościelnej , wykonana w tut. Pracowni Pisz Maldanin 18c .

pomiary oraz zdjęcia i wizja lokalna wykonane przez autorów opracowania w okresie od marzec 2016 r do lipiec 2016r

Warunki techniczne, porozumienia międzybranżowe, aktualne przepisy Prawa budowlanego i normy stosowane w budownictwie

materiały z ogólnodostępnych źródeł: Bibliografia:

- „Biesiada Literacka”, 1898, nr 22, s. 424.
- Karta biała kościoła w Jabłonce Kościelnej.
- *Katalog Zabytków Sztuki w Polsce. Województwo łomżyńskie*, p. red. M. Kałamajskiej-Saeed, Ciechanowiec, Zambrów, Wysokie Mazowieckie i okolice, opr. M. Kałamajska-Saeed, Warszawa 1986.
- Osowski H., *Rys historyczny miejscowości Jabłonka Kościelna i jej okolic*, Wysokie Mazowieckie 2013.
- mapa sytuacyjno-wysokościowa do celów projektowych z dn.04.04.2016 r. o nr ewid. P. 2013.2016.365
- Badania geotechniczne podłoża gruntowego Stefan Rola z kwietnia 2016 r.

8, Program prac konserwatorskich elewacji zabytkowego kościoła parafialnego p.w. św. Michała Archaniola w Jabłonce Kościelnej gm. Wysokie Mazowieckie wpisanego do rejestru zabytków pod nr A-391 decyzją z dnia 10.03.1989 r przez WKZ w Białymstoku

Zakres przewidzianych prac przy projekcie dotyczącym restauracji kościoła w Jabłonce Kościelnej, nie zmieni funkcji obiektu i nie będzie miał wpływu na środowisko naturalne. **Wszystkie nowo wprowadzane materiały konserwatorskie muszą cechować się odpowiednio dobranymi parametrami zgodnymi z właściwościami fizykomechanicznymi istniejących historycznie na elewacjach elementów.** Nie wolno stosować środków konserwatorskich powodujących wprowadzenie do struktury muru nadmiaru wody.

Środki stosowane w trakcie prac konserwatorskich nie mogą należeć do grupy szkodliwych bądź uciążliwych dla środowiska naturalnego. Każdy etap prac konserwatorskich poprzedzony być musi badaniami technologiczno – materiałowymi.

Całość prac objętych powyższym programem konserwatorskim należy zakończyć dokumentacją powykonawczą w 3 egzemplarzach z załączoną dodatkowo wersją elektroniczną na nośniku CD według poniższych zaleceń.

II. Rys historyczny

Obecny kościół murowany w Jabłonce Kościelnej wzniesiony został w latach 1898-1905. W partii fundamentu świątyni zachował się kamień węgielny z historyczną inskrypcją. Projekt

neoromańskiej budowli wiązany jest z architektem łomżyńskim Franciszkiem Przeclawskim. Był on absolwentem Instytutu Inżynierów Cywilnych w Petersburgu. Jako inżynier VII rangi kierował Wydziałem Budowlanym Rządu Gubernialnego. W Łomży zaprojektował m. in. siedzibę Kasy Pożyczkowej Przemysłowców Łomżyńskich (obecnie siedziba sądu) i niezachowaną Przysiań Towarzystwa Wioślarskiego. Był autorem licznych świątyń katolickich, którym nadawał najczęściej neogotycką szatę: Kobylin-Borzymy (1898-1904), Wyszonki Kościelne (1899-1904), Sokoły (1906-12), Czarnia (1903-07), Zalas (1908-13). Przeclawski był także budowniczym cerkwi św. Mikołaja w Kolnie. W latach 1909-1922 kierował budową kościoła w Myszyńcu, wznoszonego według wcześniejszych rysunków Adolfa Schimmelpfenniga.

Jako architekt dysponował Przeclawski typowym dla doby eklektyzmu repertuarem form z różnych okresów historycznych. Świątynia w Jabłonce Kościelnej zaprojektowałw duchu budownictwa romańskiego, w jego wydaniu z końca XIX w. Zastosowano tu charakterystyczne dla średniowiecza motywy biforiów i triforiów oraz różnorodne odmiany fryzu arkadkowego. Całość zyskała strzelistą wieżę, dodającą lekkości masywnej bryle.

W 1944 r. wieża kościoła w Jabłonce została zniszczona ze względów taktycznych przez wycofujące się wojska niemieckie. Podobny los spotkał dwie wieże świątyni w Wyszonkach Kościelnych, które odbudowano po wojnie. W przypadku kościoła w Jabłonkach, w trakcie prac remontowych zrekonstruowano wieżę jedynie częściowo, co w sposób istotny zmieniło proporcje budowli.

III. Sytuacja

Teren na którym usytuowana jest świątynia to część zabytkowego założenia znajdującego się w centrum Jabłonki Kościelnej. Za kościołem od zachodu znajduje się plebania a za nią budynki gospodarcze. Od strony północnej znajduje się cmentarz , oraz kaplica .Całe założenie otoczone jest murem. Od strony drogi znajduje się reprezentacyjna brama główna, furtki usytuowane są w ogrodzeniu północnym i południowym.

IV. Forma architektoniczna

Opis kościoła

I. Opis kościoła

Kościół neoromański, murowany z czerwonej cegły, nietynkowany, na fundamencie z bloków granitowych; korpus na planie prostokąta, trójnawowy i trójprzęsłowy, w układzie halowym; dwuprzęsłowe prezbiterium zwrócone ku północy, podobnie jak nawa zachodnia i wschodnia zakrystia od wschodu zamknięte; w trójosiowej, dwukondygnacyjnej elewacji południowej centralna wieża na planie zbliżonym do kwadratu, tworząca wraz z przedsionkiem ryzalit, półkoliście zamknięte wejście główne, portal i górna kondygnacja zwieńczone trójkątnymi

naczółkami; detal architektoniczny w formie odcinków fryzu arkadkowego w różnorodnych odmianach.

II. Dane użytkowe

1. Sposób użytkowania obiektu

Funkcja budynku nie ulega zmianom i pozostaje on obiektem sakralnym – świątynią obrządku rzymskokatolickiego.

III. Dane techniczne (stan istniejący)

1. Fundamenty

- ściany fundamentowe z cegły ceramicznej pełnej na ławach z kamienia polnego (w tym - również głązy narzutowe)- podstawa badania geologiczne.- **stan dobry**

2. Ściany zewnętrzne

- ściany z cegły ceramicznej pełnej na zaprawie wapienno-piaskowej – **stan zły**

3. Ściany wewnętrzne

- ściany z cegły ceramicznej na zaprawie wapienno-piaskowej – **stan dobry**

4. Stropy, sklepienia

a.) Kościół i wieża

- nad nawą główną i prezbiterium sklepienie kolebkowe z lunetami na gurtach– **stan dobry**

    nad kruchtą głównego wejścia sklepienie kolebkowo-krzyżowe – **stan dobry**

    nad nawami bocznymi sklepienia kolebkowe– **stan dobry**

b.) Wieża

- poszczególne poziomy wydzielone rusztem z desek

-ściany zewnętrzne z cegły pełnej na zaprawie wapiennej o grubości 53 i 74 cm – **stan zły**

- komunikacja na poszczególne poziomy z drabin drewnianych – **stan zły** / zamienić na drabinę stalową z pałkami/

- konstrukcja mocowania dzwonów – drewniana – **stan dobry / do konserwacji/**

5. Posadzki

a) kościół

- parter : posadzka marmurowa, częściowo terakota, beton – **stan zły**

- pozostałe kondygnacje : deski sosnowe – **stan dobry / do konserwacji/**

- klatki schodowe drewniane — **stan dobry / do konserwacji/**

6. Wykończenie ścian wewnętrznych

- ściany tynkowane tynkiem wapienno-piaskowym; wykończone polichromią – **stan dobry / do konserwacji/**

7. Wykończenie ścian zewnętrznych

- mury ceglane na zaprawie wapienno-piaskowej - **stan dobry**

8. Konstrukcja więźby

nawa główna: ustrój jętkowy o podwójnym stolcu wzmocnionym nad nawą - **stan dobry**

nad nawami bocznymi: ustrój krokwiowo-stolcowy - **stan dobry**

9. Dach –

a) kościół:

- dach dwuspadowy nawy głównej i trójpołaciowy nad prezbiterium kryty blachą stalową ocynkowaną – **stan zły**

10. Stolarka okienna

- okna (ślusarka stalowa) są prostokątne zakończone łukiem odcinkowym – **stan dobry / do konserwacji/**.

11. Stolarka drzwiowa

- drzwi zewnętrzne dwu i jednoskrzydłowe drewniane obite blachą – **stan dobry / do konserwacji/**

- drzwi wewnętrzne dwu i jednoskrzydłowe drewniane, górą przeszklone

12. Instalacje

- instalacja elektryczna podtynkowa;

- instalacja nagłośnieniowa

13. Izolacje i odprowadzenie wód gruntowych

- brak przeciwwilgociowej izolacji pionowej fundamentów

- izolacja pozioma fundamentów (pod murami z cegły) – smołowa w stanie szczątkowym

odprowadzenie wody deszczowej z dachu budynku przez system rynien i rur spustowych częściowo powierzchniowo , częściowo siecią deszczową bezpośrednio przy budynku / **do naprawy na podstawie opinii geologicznej/**.

VII. Stan zachowania budynku

Ściany fundamentowe zewnętrzne bez izolacji przeciwwilgociowej pionowej, jedynie szcążkowa izolacja pozioma smołowa na podmurowaniach z kamienia. Fundamenty zawilgocone z widocznym rozwartwieniem spoin między kamieniami. Na cokołach nalot koloru zielonego. Stan średni. Mury parteru kościoła są zawilgocone w rejonie styku z gruntem rodzimym. Stan cegły dobry, jednak występują na licu wykwyty soli. Generalnie stan murów konstrukcyjnych parteru i piętra dobry. Jedynie mury zewnętrzne elewacji południowej i północnej posiadają znaczne pęknięcia na całej wysokości. Ogólnie drewniana więźba dachowa kościoła jest w stanie technicznym dobrym. Pokrycie dachu – blacha stalowa malowana, zanieczyszczona, spękana, częściowo porażona przez grzyby i glony – stan kwalifikujący do wymiany. Blacha ocynkowana rynien, rur spustowych obróbek blacharskich – do wymiany. Występuje zachowana wentylacja grawitacyjna przestrzeni strychów pod połaciami dachu .

Detale architektoniczne w stanie średnim z przeznaczeniem do renowacji (opaski drzwiowe, gzymsy). Oryginalne rzeźby Michała Archanioła z elewacji wejściowej do renowacji i konserwacji. Mur otaczający posesję, na której znajduje się kościół, pod względem technicznym jest w stanie złym / od wschodu b. złym/ .

Przewiduje się do remontu , zmianę pokrycia dachowego na blachę miedzianą , oraz nadbudowę wieży. Elewacja ceglana jest wg. Oddzielnego opracowania.

V. Założenia projektowe

Renowację ścian budynku kościoła przeprowadzić stosując jeden system doboru materiałów . Na potrzeby projektu wykonawczego przyjęto system firmy REMMERS lub inny równoważny.

Jako priorytet w niniejszym opracowaniu przyjęto dążenia do zachowania możliwie największej części zastanej substancji zabytkowej, wraz z utrzymaniem wyglądu zewnętrznego obiektu jako całości. Kolorystyka obiektu dostosowana zostanie do wymogów konserwatorskich. Projekt zakłada pokrycie całości dachu – blachą miedzianą gr. 0,6 mm. Obiekt posiada znaczne wartości historyczne i architektoniczne. Widoczne są w jego substancji budowlanej relikty starych materiałów i technik wznoszenia budynków, nosi ślady remontów i przebudów. Zachowany wystrój architektoniczny należy wyeksponować i zabezpieczyć przed zniszczeniem.

W tym celu dokonuje się wymianę pokrycia dachu blachą miedzianą, naprawa ścian

ceglanych / wg. oddzielnego opracowania / , oraz nadbudowę wieży .

VI. Rozwiązania konstrukcyjno-materiałowe przegród budowlanych oraz program prac budowlano - konserwatorskich i wykończeniowych

Renowację ścian budynku przeprowadzić stosując jeden system doboru materiałów . Na potrzeby projektu wykonawczego przyjęto system firmy REMMERS lub inny równoważny.

VI.I. Remont więźby

- układ elementów konstrukcyjnych podano na rysunkach, pozostaje bez zmian
- wykonać remont konstrukcji więźby (szczotkowanie krokwi, murłat, podwalin, jętek, osuszenie i impregnacja preparatami grzybobójczymi i ogniochronnymi (np. Fobos M-4) metodą 2-krotnego smarowania pędzlem) do osiągnięcia **stopnia NRO**.
- Oczyszczyć poprzez odkurzenie lub przedmuchiwanie sprężonym powietrzem porażone fragmenty więźby. Można do oczyszczania stosować szczotki druciane lub „ostruganie” porażonych elementów. Należy uważać, aby zabiegu szczotkowania nie stosować do powierzchni z zachowanymi oryginalnymi śladami obróbki drewna. Fragmenty takich zachowanych powierzchni należy odkurzyć i wzmocnić przez użycie izocyjanianów lub paraloidu /Osolan K16/
- wykonać „ostrugania” porażonych przez owady elementów więźby dachowej (z zachowaniem poprzedniego zabytkowego rozwiązania), do uzupełnienia ubytków drewna po ostruganiu można zastosować żywiczną masę Aidol PU Holzersatzmasse (Remmers). W przypadku uzupełniania oczyszczonych i ostruganych fragmentów więźby nie mających wpływu na jej własności mechaniczne, ubytki drewna będą uzupełniane metodą flekowania oraz kitowania. Drewno użyte do flekowania winno być sezonowane w warunkach powietrzno - suchych i posiadać wilgotność zbliżoną do drewna uzupełnianego (historycznego). Ubytki drewna oryginalnego winny być uformowane do kształtów geometrycznych metodą dłutowania. Zaleca się używania do klejenia wklejek kleju poliuretanowego z uwagi na jego pęczniejący charakter co pozwala na wypełnienie wszystkich próżni powstałych w wyniku niedokładności pasowania elementów. Podobnie większe ubytki wokół wklejek należy wypełnić masą poliuretanowo-trocinową. Powierzchnie zewnętrzną wklejki należy obrobić narzędziami ciesielskimi podobnymi do użytych przy obróbce materiału oryginalnego (siekiera, dłuto, strug, piła).
- Wymienić uszkodzone deskowanie połaci na nowe.
- Wykonać dezynfekcję oczyszczonych elementów więźby dachowej poprzez

opryskiwanie /kilkakrotnie/ 3% roztworem Lichenicida.

- Wzmocnienie konstrukcyjne wykonać w przypadku dużej degradacji mającej wpływ na własności mechaniczne konstrukcji.
- Zabezpieczenie – nowo wprowadzone elementy więźby , oraz wszystkie pozostałe elementy należy zaimpregnować środkiem grzybobójczym i ogniochronnym Fobos M-4 , lub równorzędnym np. Ogniochron , Ocean 441 B do stopnia NRO .
- dokonywać bieżącej konserwacji grzybo i owadobójczej drewnianych elementów konstrukcyjnych więźby dachowej np. preparatem Aidol HWT (Remmers) metodą malowania pędzlem lub natrysku .

W przypadku zastosowania innych materiałów niż proponowane w niniejszym opracowaniu, materiały te winny posiadać parametry techniczne równoważne do zastosowanych w niniejszym projekcie.

IX.6. Wymiana pokrycia dachu , systemu odwodnienia i obróbek blacharskich

- Istniejące pokrycie dachu wraz z obróbkami blacharskimi kościoła należy zdemontować.
- Istniejące pokrycia dachu kościoła, daszków, wymienione zostaną na blachę miedzianą , istniejące rynny i rury spustowe zostaną wymienione na nowe z blachy miedzianej .
- Należy wykonać nowe deskowanie połaci dachu kościoła z tarcicy nasyczonej **do stopnia NRO w odstępach co 3 cm**
- W celu zabezpieczenia deskowania należy wykonać impregnację środkiem ogniochronnym **do stopnia NRO**
- Obróbki gzymsów wykonać ze spadkiem od elewacji. Należy wykonać kapinosy oraz właściwe mocowanie obróbek w miejscach styku ze ścianą – podcięcie tynku i wywinięcie obróbek na ścianę.
- Wykonać podokienniki z blachy miedzianej gr.0,6mm.

IX.11. Wykończenie materiałowe i elementy projektowane

- Układ istniejących i projektowanych elementów przedstawiono w części graficznej opracowania.
- W przypadku konieczności wymiany elementów więźby oraz wymiany deskowania, nowe elementy wykonać z drewna iglastego kl I impregnowanego preparatami grzybobójczymi i ogniochronnymi (np. Antox Z i Fobos M-4) metodą 2-krotnego smarowania pędzlem **do stopnia NRO**
- obróbki blacharskie, rynny, rury spustowe wykonać z blachy miedzianej gr. 0.6mm.

Arkusze blachy łączyć na podwójne rąbki leżące i stojące. Elementy do mocowania obróbek – gwoździe, żabki, łapki, druty, taśmy itp. miedziowane. Rynhaki do rynien wykonać jako miedziowane w rozstawie co 50 cm.

- Połączenia obróbek blacharskich styków ścian i połaci, wykończenie gzymsów wykonać według rysunków szczegółowych z blachy cynkowej gr.0.7 mm. W dolnych krawędziach obróbek przy wykładaniu blachy na dachówki ceramiczne zamiennie można stosować systemowe listwy zakończeniowe.

- Połączenia blach w rejonie koszy i pasa nadrynnowego dodatkowo lutować.

- Klapy wyłazów dachowych, otwierane i kotwione w otworach na zawiasach taśmowych miedziowanych

- **NOWE POKRYCIE NADBUDOWANEJ WIEŻY I OBRÓBKI BLACHARSKIE ZWIĄZANE Z JEJ WYKOŃCZENIEM WYKONAĆ Z BL. MIEDZIANEJ gr. 0,7mm .**

Pokrycie dachu i pozostałe obróbki z blachy miedzianej 0.6 mm na rąbek stojący podwójny.

- warstwy dachowe i wyposażenie dachu w elementy dodatkowe systemowe - ławy kominiarskie, płotki śniegowe, listwy i kominki wentylacyjne podano na rysunkach.

- Podokienniki z blachy miedzianej gr.0,6mm

IX.12. konstrukcja odbudowy wieży.

Z uwagi na dobry stan gruntu pod fundamentami, murów fundamentowych / opinia geotechniczna/, oraz brak oznak niewłaściwej pracy murów wieży stwierdza się , że można odbudować wcześniej zburzoną wieżę kościoła w Jabłonce Kościelnej.

Nadbudowę wieży wykonać w dwóch etapach.

Pierwszy etap - to dolna część murowana z cegły pełnej w dwóch kolorach jak istniejąca część , z dwoma stropami żelbetowymi i rdzeniami żelbetowymi między nimi. W stropach otwór 90x90 cm na komunikację pionową drabiną stalową z pałakami . Szerokość drabiny 70 cm z kątownika 75x75 mm ze stopniami z pręta ϕ 12 mm, z pałaka z płaskownika 30x6 mm. Stopnie co 30 cm. Całość ocynkowana. Szczegóły jak na rysunku.

Drugi etap - to konstrukcja drewniana oparta i mocowana do stropu żelbetowego za pomocą śrub stalowych ϕ 20 . W celu uproszczenia montażu wprowadza się w części dolnej kątownik stalowy 200x200 mm , który będzie scalony z podstawą drewnianą konstrukcji wieży / możliwość transportu pionowego/ .górna część krokwi scalona za pośrednictwem rury stalowej ϕ 150 mm z przyspawanymi blachami grubości 6 mm z otworami do mocowania

krokwi / całość konstrukcji ocynkowana/. Krokwie w połowie długości posiadają jętki / jak na rysunku/.

Na elewacji wieży na poziomie stropu 4 szt. lukarn murowanych z okienkami jak na rysunku.

Na poziomie 27.05 m zaprojektowano „małe lukarny” wykonane w wersji drewnianej . Całość obciągnięta blachą miedzianą 0.7 mm / szczegóły jak na rysunku/.

Wentylacja

- wentylacja wieży i stopodachu jak istniejąca.

IX.14. Instalacje

- **Odgromowa – wg projektu instalacji odgromowej**
- **Elektroenergetyczna - istniejące przyłącze napowietrzne istniejący**
- **drenaż opaskowy z rur perforowanych - istniejący**
- **kanalizacja deszczowa – istniejąca**

X. Kolorystyka:

- **Kolorystyka tynków elewacji - podano w części graficznej cegła w kolorze czerwonym jak istniejąca , w kolorze żółtym / jak istniejąca/**
- **Obróbki blacharskie, rynny, rury spustowe - naturalny kolor miedź**
- **Dodatki systemowe – płotki śniegowe , ławy kominiarskie –kolor miedzi**

XI. Charakterystyka energetyczna obiektu budowlanego- kościoła .

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 6 listopada 2008 r. w sprawie metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku i lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącej samodzielną całość techniczno użytkową oraz sposobu sporządzania i wzorów świadectw ich charakterystyki energetycznej, **obowiązek sporządzenia świadectw nie dotyczy m.in. zabytkowych kamienic, kościołów, /** projektowana nadbudowa wieży , oraz istniejąca część kościoła nie przewiduje się ogrzewać/.

XII. Dane techn. obiektu budowlanego , wpływ obiektu budowlanego na środowisko i warunki udostępnienia obiektu osobom niepełnosprawnym

- **Zapotrzebowanie i jakość wody oraz ilość, jakość, sposób odprowadzania ścieków, emisja zanieczyszczeń gazowych, w tym zapachów, pyłowych i płynnych, rodzaj i ilości**

wytwarzanych odpadów, emisja hałasu oraz wibracji, a także promieniowania, w szczególności jonizującego, pola elektromagnetycznego i innych zakłóceń, wpływ obiektu budowlanego na istniejący drzewostan, powierzchnię ziemi, w tym glebę, wody powierzchniowe i podziemne-nie zmieniają się w wyniku realizacji projektowanej inwestycji

- Niniejszy projekt swym zakresem nie przewiduje rozbudowy obiektu.
- Warunki dostępności obiektu osobom niepełnosprawnym pozostają niezmienione.

XIII. Ochrona przeciwpożarowa:

1. Klasyfikacja budynku

- budynek niski , mierzony od poziomu terenu do wysokości stropu nad nawą główną – 11.00 m / bez wysokości wieży – powierzchnia nieużytkowa/
- budynek sklasyfikowano do ZL1 z ilością przewidywanych osób ok. 200

2. Odporność pożarowa budynku – D klasa

3. Odporność ogniowa elementów budynku :

- główna konstrukcja nośna / ściany słupy podciągi/ - EL30
- konstrukcja dachu – bez wymagań
- Strop REI 30
- Ściana zewnętrzna EI30
- ściany wewnętrzne – bez wymagań
- przykrycie dachu - bez wymagań
- stopień rozprzestrzenienia ognia NRO. Elementy konstrukcji dachowej uodpornione będą do stopnia NRO

4. Warunki ewakuacyjne.

- długość przejść w pomieszczeniu nie przekracza 40 m.
- szerokość przejść min. 90 cm, przejścia prowadzą max. przez 3 pomieszczenia
- szerokość drzwi ewakuacyjnych / głównych/usytuowanych w środkowej części kościoła wynosi 2.0 m i 1.99 m. **Drzwi będą otwierać się na zewnątrz.**
- **drzwi zakrystii o szer. 0.99 m , będą otwierać się na zewnątrz.**
- w budynku nie występuje zagrożenie wybuchem , oraz nie występują strefy zagrożenia wybuchem.

5. Budynek stanowi jedną strefę pożarową – 490.00 m²

6. budynek wyposażony będzie w p.poż. wyłącznik prądu elektrycznego.

7. Budynek wyposażony będzie hydrant wewnętrzny 25 / 1 sztuka/ - wg. odrębnego opracowania z uwzględnieniem spadku temperatury we wnętrzu kościoła poniżej 0⁰ C .

8. Budynek wyposażony będzie w instalację piorunochronną.

9. Sprzęt gaśniczy wg. standardu :

- 1 jednostka sprzętu gaśniczego o masie środka gaśniczego 2 kg , lub 3 dcm³ na każde 100 m² strefy pożarowej .

10. Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru w ilości 10 dcm³/sek. Zapewni hydrant zewn. Dn 80 usytuowany 30 m od budynku

11. Droga pożarowa usytuowana od strony wschodniej / od strony plebanii/ w odległości 12.5 m od kościoła wzdłuż dłuższego boku kościoła .

XIV. Uwagi końcowe

- Wszystkie niejasności związane z realizacją niniejszego projektu powinny być wyjaśniane pod nadzorem autorów projektu.
- Materiały i systemy wykorzystywane do prac budowlanych muszą posiadać atesty i aprobaty techniczne, dopuszczające do stosowania w budownictwie.
- Wskazane w niniejszym opracowaniu materiały i systemy mogą być zastąpione przez inne produkty i technologie, pod warunkiem zachowania porównywalnych parametrów technicznych.
- Podczas prac z użyciem preparatów i materiałów specjalistycznych należy przestrzegać przepisów BHP obowiązujących w tym zakresie, instrukcji użycia zamieszczonej na opakowaniu przez producenta oraz kierować się zaleceniami technologicznymi producenta.
- Roboty prowadzić zgodnie z "Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych", „Warunkami bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych”
- wszystkie prace należy prowadzić z wielką ostrożnością i starannością -każde nieuważne posunięcie może spowodować nieodwracalne zniszczenia
- wszystkie prace muszą być prowadzone pod nadzorem konserwatorskim; w trakcie prac budowlanych mogą pojawić się i można natknąć się na elementy nie ujęte w przeprowadzonych badaniach oraz w niniejszym opracowaniu. W przypadku odkrycia elementów mocno zniszczonych wezwać nadzór konserwatorski—o sposobie dalszego postępowania i konieczności wymiany na nowe elementy decyduje protokolarnie komisja w obecności nadzoru konserwatorskiego
- Uwaga: przed ostatecznym malowaniem wykonać próby kolorystyczne na fragmentach

elewacji i wezwać nadzór konserwatorski w celu akceptacji doboru barwy elewacji .
Jedynie po komisyjnym sprawdzeniu prób można przystąpić do ostatecznego malowania.

- Materiały użyte do budowy powinny posiadać aktualne atesty i Aprobaty Techniczne ITB, znak B dopuszczający do obrotu materiałami budowlanymi.
- Wszelkie prace remontowo-konserwatorskie należy wykonywać pod nadzorem osoby uprawnionej do kierowania danym zakresem robót, w uzgodnieniu z PWKZ, zgodnie z zasadami sztuki budowlanej, zaleceniami opinii technicznej i kart technologicznych, przestrzegając przepisów BHP i wytycznych BIOZ.
- w opisie użyto oznaczeń lub parametrów wskazujących konkretnego producenta, konkretny produkt, wskazano znaki towarowe, pochodzenie . Dopuszcza się zastosowanie rozwiązań równoważnych, przez które należy rozumieć produkty o parametrach nie gorszych od przedstawionych w opisie przedmiotu zamówienia i spełniające, co najmniej w tym samym zakresie, wymagania Zamawiającego. Do opisania przedmiotu zamówienia użyje się norm, aprobat, specyfikacji technicznych i systemów odniesienia, o których mowa w art. 30 ust. 1 – 3 Ustawy. Zamawiający dopuszcza zastosowanie rozwiązań równoważnych. Wykonawca powołujący się na
- rozwiązania równoważne opisywanym przez Zamawiającego, jest obowiązany wykazać w ofercie, że oferowane przez niego produkty spełniają wymagania Zamawiającego.

Pisz, 10 sierpień 2016 r.

Projektanci:

